

**2011– 2013 MOKSLO METŲ
PABIRŽĖS PAGRINDINĖS MOKYKLOS PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO IR PAGRINDINIO
UGDYMO PROGRAMŲ UGDYMO PLANAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2011–2013 metų Pabiržės pagrindinės mokyklos priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programos ugdymo planas (toliau-Mokyklos ugdymo planas) reglamentuoja priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programų, mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių pritaikytų programų ir su šiomis programomis susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą Pabiržės pagrindinėje mokykloje (toliau-Mokykla).

2. Mokyklos ugdymo plano tikslai:

2.1. apibrėžti Ugdymo programų vykdymo bendruosius reikalavimus;

2.2. padėti Mokyklai formuoti ugdymo turinį ir organizuoti procesą taip, kad kiekvienas besimokantysis pasiektų geresnių ugdymo(si) rezultatų ir įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

3. Mokyklos ugdymo plano uždaviniai:

3.1. nustatyti pamokų skaičių, skirtą priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo programoms įgyvendinti;

3.2. numatyti gaires ugdymo procesui Mokykloje įgyvendinti ir ugdymui pritaikyti pagal mokinių mokymosi poreikius;

3.3. pateikti rekomendacijas Mokyklos ugdymo turiniui, planui ir mokymosi aplinkai kurti.

4. Mokyklos ugdymo plane vartojamos sąvokos:

Dalyko modulis – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

Kontrolinis darbas – žinių, gebėjimų, įgūdžių demonstravimas arba mokinio žinioms, gebėjimams, įgūdžiams patikrinti skirtas ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

Laikinoji (mobilioji) grupė – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

Mokyklos ugdymo planas – mokykloje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

Pamoka – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

Specialioji pamoka – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimties ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

Specialiosios pratybos – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

Kitos Mokyklos ugdymo plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

**II. MOKYKLOS UGDYMO PLANO RENGIMAS FORMUOJANT IR ĮGYVENDINANT
MOKYKLOS UGDYMO TURINĮ**

5. Mokyklos ugdymo planas sudarytas vadovaujantis 2011-2013 mokslo metų Bendraisiais ugdymo planais (toliau-Bendrieji ugdymo planai), Bendrojo lavinimo turinio formavimo, vertinimo, atnaujinimo ir diegimo strategija, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, Mokymosi krypčių pasirinkimo galimybių didinimo 14-19 metų mokiniams aprašu, higienos norma HN 21:2005 „Bendrojo lavinimo mokykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ ir kitais priešmokyklinį, pradinį, pagrindinį, neformalųjį ugdymą ir kitais Mokyklos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, 2008-2012 metų Mokyklos strateginiu planu.

6. Mokyklos ugdymo planą rengia Mokyklos direktoriaus 2011 metų birželio 9 d. įsakymu Nr. V-198 sudaryta darbo grupė.

7. Mokykloje vykdomoms ugdymo programoms ir mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti rengiamas Mokyklos ugdymo planas grindžiamas demokratiškumo, subsidiarumo, prieinamumo, bendradarbiavimo principais, įtraukiant mokytojus, mokinius, tėvus (globėjus, rūpintojus), vietos bendruomenę.

8. Siekiant įgyvendinti Mokykloje priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio Ugdymo programas, neformaliojo švietimo programas rengiamas vienas bendras Mokyklos ugdymo planas dvejimms mokslo metams.

9. Mokyklos ugdymo plano projektas derinamas su Mokyklos taryba, Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (toliau - Savininku).

10. Mokyklos ugdymo planą tvirtina Mokyklos direktorius iki einamųjų metų rugsėjo 1 dienos.

11. Mokykla, atsiradus Mokyklos ugdymo plane nenumatytiems atvejams ugdymo proceso metu, gali koreguoti Mokyklos ugdymo plano įgyvendinimą priklausomai nuo mokymo lėšų, išlaikydama minimalų (privalomą) pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti ir neviršydama maksimalaus pamokų skaičiaus mokiniui.

12. Mokykla, pritaikydama ir įgyvendindama ugdymo turinį, vadovaujasi Bendrosiomis programomis, kitais norminiais teisės aktais, Mokyklos strateginiais tikslais, švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese informacija, pasiekimų tyrimų, mokyklos veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenimis, atsižvelgdama į Mokyklos bendruomenės poreikius ir turimus išteklius.

13. Ugdymo turinio Mokykloje planavimas:

13.1. ugdymo turinys Mokykloje planuojamas dvejimms mokslo metams;

13.2. pamokų skaičius Mokyklos ugdymo plane nurodomas dvejimms mokslo metams;

13.3. Mokyklos formuojamo ugdymo turinio dalį sudaro Mokykloje vykdoma kultūrinė, meninė, pažintinė, kūrybinė, sportinė, praktinė, socialinė, prevencinė ir kitos veiklos, siejamos su Mokyklos tikslais, mokinių mokymosi poreikiais. Šioms veikloms per mokslo metus 1-10 klasėse skiriama 60 pamokų (10 mokymosi dienų). Ji organizuojama Mokyklos pasirinktu laiku, pagal Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintą Mokyklos kultūrinės, meninės, pažintinės, kūrybinės, sportinės, praktinės, socialinės, prevencinės ir kitokios veiklos planą;

13.4. planuojant ugdymo turinį orientuojamasi į Bendrosiose programose numatytus mokinių pasiekimus ir Mokyklos ugdymo plano 23 punkte nurodytą ugdymo proceso trukmę, Mokyklos ugdymo plano 31-32 punktuose dalyko programai skiriamų valandų (pamokų) skaičių;

13.5. ugdymo turinys planuojamas vadovaujantis Mokyklos ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašu.

14. Ugdymo procesas gali būti organizuojamas ne tik Mokykloje, bet ir už jos ribų. Ugdymo proceso metu gali būti taikomi įvairūs ugdymo organizavimo būdai (pamoka, nepamokinė, projektinė veikla ir kt.).

15. Valandos, skirtos mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti, naudojamos:

15.1. dalyko programos daliai diferencijuotai mokyti (klasei dalinti į grupes), kaip nurodyta Mokyklos ugdymo plano 32.2. punkte;

15.2. pasirenkamiesiems dalykų moduliams mokyti, kaip nurodyta Mokyklos ugdymo plano 32.2. punkte;

15.3. integruotai ugdomajai veiklai, kai per pamoką dirba du mokytojai, kaip nurodyta Mokyklos ugdymo plano 32.2. punkte;

15.4. individualioms ir grupinėms konsultacijoms (pvz.: mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų). Trumpo laikotarpio konsultacijos neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį;

15.5. projektinei, kūrybinei ir kitai vaiko ugdomajai veiklai, padedančiai siekti Bendrosios programos tikslų.

16. Klasės dalijamos į grupes:

16.1. doriniam ugdymui, jei tėvai vieniems mokiniams parinko tikyba, kitiems-etiką;

16.2. užsienio kalboms mokyti, jeigu klasėje mokosi ne mažiau, kaip 20 mokinių pradinėje ugdymo programoje, 21 mokiny- pagrindinio ugdymo programoje;

16.3. informacinėms technologijoms ir technologijoms 5-10 klasėse. Mokinių dalijimas į grupes priklauso nuo darbo vietų kabinetuose skaičiaus ir įrangos (Lietuvos higienos norma HN 21:2010 „Bendrojo

lavinimo mokykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. V-60 (Žin., 2010, Nr. 14-678);

16.4. kūno kultūros pamokoms 6-10 klasėse, kai sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės;

16.5. kitiems dalykams mokytis, jeigu mokyklai pakanka mokymo lėšų, panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti skirtas pamokas.

17. Mokinių laikinosios(mobiliosios) grupės sudaromos:

17.1. doriniam ugdymui (tikybos, etikos);

17.2. užsienio kalbai mokytis;

17.3. informacinėms technologijoms ir technologijoms mokytis;

17.4. kūno kultūrai 6-10 klasėse mokytis;

17.5. dalykų moduliams mokytis;

17.6. gamtos mokslams mokytis atliekant tiriamuosius darbus (laboratorinius, tiriamuosius);

17.7. grupinėms konsultacijoms ar kitai ugdymo veiklai (mokiniam, turintiems mokymosi sunkumų);

17.8. specialiajai pedagoginei pagalbai teikti;

17.9. kitais atvejais, esant būtinybei tenkinti mokinių ugdymosi poreikius, jei mokykla turi mokymo lėšų.

18. Laikinosios (mobilioji) grupė sudaroma iš ne mažiau kaip 7 klasės mokinių (išskyrus grupes, skirtas specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams arba mokiniams turintiems mokymosi sunkumų). Nesant reikiamo mokinių skaičiaus jungiamos paralelės ar gretutinės klasės. Tikslų laikinųjų (mobiliųjų) grupių skaičių tvirtina Mokyklos direktorius įsakymu, atsižvelgdamas į skirtas mokymo lėšas.

19. Integruojamosios programos:

19.1. Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, Mokinių mokėjimo mokytis, Komunikavimo, Darnaus vystymosi, Kultūrinio sąmoningumo, Sveikatos ir gyvenimo įgūdžių programos integruojamos į Bendrosios programos dalykų turinį, neformaliojo švietimo programų turinį, Mokyklos renginių programų, 1-10 klasių vadovų planų turinį;

19.2. pradinio ugdymo programoje žmogaus sauga (civilinė sauga, priešgaisrinė sauga, saugus eismas) integruojama į dorinio ugdymo, lietuvių kalbos, matematikos, pasaulio pažinimo, dailės ir technologijų, kūno kultūros dalykų turinį, neformaliojo švietimo programų turinį, 1-4 klasių vadovų planų turinį;

19.3. alkoholio, tabako ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimo ir kitos prevencinės programos integruojamos į pradinių klasių dorinio ugdymo, lietuvių kalbos, matematikos, pasaulio pažinimo, dailės ir technologijų, kūno kultūros, 5-9 klasių žmogaus saugos, 5-10 klasių dorinio ugdymo dalykų programų turinį, neformaliojo švietimo programų turinį, Mokyklos renginių programų, 1-10 klasių vadovų planų turinį;

19.4. antikorupcinio ugdymo programa integruojama į 5-10 klasių istorijos, pilietiškumo pagrindų, dorinio ugdymo dalykų programų turinį, neformaliojo švietimo programų, Mokyklos renginių programų, 1-10 klasių vadovų planų turinį;

19.5. pilietiškumo programa integruojama į pilietiškumo pagrindų dalyko programos turinį;

19.6. verslumo ir ekonomikos programa integruojama į ekonomikos dalyko programos turinį;

19.7. informacinių komunikacinių technologijų mokymas integruojama į mokomųjų dalykų programų turinį.

20. Vadovėlių ir kitų mokymo(-si) priemonių parinkimo principai ir tvarka nustatomi Mokyklos vadovėlių ir kitų mokymo(-si) priemonių parinkimo tvarkoje.

21. Švietimo pagalba Mokykloje teikiama vadovaujantis Mokyklos Švietimo pagalbos teikimo aprašu.

22. Mokykla, siekdama patenkinti mokinių ugdymosi poreikius, atsižvelgdama į turimas finansines ir kitas galimybes ir suderinusios su Savininku, gali priimti ir kitus Bendrajame ugdymo plane nenumatytus sprendimus.

III. PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

I. UGDYMO ORGANIZAVIMAS 2011–2013 METAIS

23. Mokslo metai prasideda:

23.1. 2011–2012 mokslo metais 2011 m. rugsėjo 1 d., baigiasi 2012 m. rugpjūčio 31 d. Ugdymo procesas prasideda 2011 m. rugsėjo 1 d., baigiamas :

Klasė	Ugdymo proceso pabaiga	Ugdymo proceso trukmė savaitėmis
Priešmokyklinio ugd. gr. 1-5	06-01	32
	06-01	32
	06-08	35
	06-08	35

23.2. 2012–2013 mokslo metai prasideda 2012 m. rugsėjo 1 d., baigiasi 2013 m. rugpjūčio 31 d.. Ugdymo procesas prasideda 2012 m. rugsėjo 1 d., baigiamas :

Klasė	Ugdymo proceso pabaiga	Ugdymo proceso trukmė savaitėmis
Priešmokyklinio ugd. gr. 1-5	05-31	32
	05-31	32
	06-07	35
	06-07	35

24. Mokykloje mokomasi penkias dienas per savaitę.

25. Ugdymo proceso metu mokiniams skiriamos atostogos: rudens atostogoms – 7, žiemos atostogoms – 14, pavasario – 7 kalendorinės dienos:

25.1 atostogų trukmė 2011–2012 mokslo metais:

Atostogos	Prasideda	Baigiasi
Rudens	2011-10-31	2011-11-06
Žiemos (Kalėdų)	2011-12-27	2012-01-06
Žiemos	2012-02-17	2012-02-17
Pavasario (Velykų)	2012-04-02	2012-04 -08
Vasaros : Priešmokyklinio ugdymo grupei, 1-5 klasėms	2012-06-04	2012 -08-31
6–10 klasėms	2012-06-11	2012 -08-31

25.2. atostogų trukmė 2012–2013 mokslo metais:

Atostogos	Prasideda	Baigiasi
Rudens	2012-10-29	2012-11-04
Žiemos(Kalėdų) 1-4 klasėms	2012-12-27	2013-01-07
Žiemos(Kalėdų) 5-10 klasėms	2012-12-27	2013-01-04
Žiemos	2013-02-18	2013-02-19
Pavasario (Velykų)	2013-03-25	2013-03-31(29)
Vasaros: Priešmokyklinio ugdymo grupei, 1-5 klasėms	2013-06-03	2013-08-31
6–10 klasėms	2013-06-10	2013-08-31

26. Priešmokyklinio ugdymo grupės, 1-5 klasių mokiniams skiriamos papildomos 10 mokymosi dienų atostogos (po 5 mokymosi dienas 2 kartus per mokslo metus):

26.1. papildomos atostogos 2011–2012 mokslo metais organizuojamos:

26. 1.1. 1- 4 klasių mokiniams:

Atostogos prasideda	Atostogos baigiasi
2012-02-20	2012-02-24
2012-04-09	2012-04-13

26. 1.2. 5 klasės mokiniams:

Atostogos prasideda	Atostogos baigiasi
2011-11-28	2011-12-02
2012-02-20	2012-02-24

26.2. papildomos atostogos 2012–2013 mokslo metais organizuojamos:

26. 2.1. 1- 4 klasių mokiniams:

Atostogos prasideda	Atostogos baigiasi
2013-02-11	2013-02-15
2013-04-01	2013-04-05

26. 2.1. 5 klasės mokiniams:

.Atostogos prasideda	Atostogos baigiasi
2012-11-26	2012-11-30
2013-02-11	2013-02-15

27. Ugdymo procesas pagal pradinio, pagrindinio ugdymo programas Mokyklos sprendimu skirstomas pusmečiais:

27.1. nustatoma tokia pusmečių trukmė 2011–2012 mokslo metais :

pirmas pusmetis: rugsėjo 1 d.–sausio 20 d.,

antras pusmetis: 1-5 klasėms: sausio 23 d.–birželio 1 d.,

6–10 klasėms: sausio 23 d.–birželio 8 d.;

27.2. nustatoma tokia pusmečių trukmė 2012–2013 mokslo metais :

pirmas pusmetis: rugsėjo 1 d.–sausio 18 d.,

antras pusmetis: 1-5 klasėms: sausio 21 d.–gegužės 31 d.,

6–10 klasėms: sausio 21 d.–birželio 7 d.

28. Paskelbus ekstremalią situaciją, keliančią pavojų mokinių gyvybei ar sveikatai, nustačius ypatingą epideminę situaciją dėl staigaus ir neįprastai didelio užkrečiamųjų ligų išplitimo viename ar keliuose administraciniuose teritoriniuose vienetuose, taip pat oro temperatūrai esant 20 laipsnių šalčio ar žemesnei, į mokyklą gali nevykti priešmokyklinio ugdymo grupės, 1-5 klasių mokiniai, oro temperatūrai esant 25 laipsnių šalčio ar žemesnei, į mokyklą gali nevykti 6-10 klasių mokiniai. Šios dienos įskaičiuojamos į ugdymo dienų skaičių. Mokyklos direktorius, suderinęs su mokyklos taryba, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo.

29. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali didinti ar mažinti iki 10 procentų (perskirstyti) dalykui skiriamų pamokų ir derinti su pradinio, pagrindinio ugdymo bendrųjų programų turiniu.

30. Ugdymo(si) valandų skaičių klasei per savaitę sudaro: minimalus pamokų skaičius mokiniui, valandos, skiriamos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, neformaliojo švietimo valandos ir dalyko, kuriam mokytis klasė dalijama į grupes, pamokų skaičius. Privalomų pamokų skaičių sudaro minimalus pamokų skaičius mokiniui.

31. 2011–2012 ir 2012–2013 mokslo metais pradinio ugdymo programai (ugdymo dalykams) ir neformaliojo švietimo programoms skiriama valandų:

31.1. pradinio ugdymo programos dalykų ir neformaliojo švietimo programų apimtis valandomis:

Dalykai	1 klasė	2 klasė	3 klasė	4 klasė	Iš viso valandų
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	32/32	32/32	32/32	32/32	128/128
Lietuvių kalba (gimtoji)	256/256	224/224	224/224	224/224	928/928
Užsienio kalba (anglų)	-	64/64	64/64	64/64	192/192
Matematika	128/128	160/160	160/160	128/128	576/576
Pasaulio pažinimas	64/64	64/64	64/64	64/64	256/256
Dailė ir technologijos	64/64	64/64	64/64	64/64	256/256
Muzika	64/64	64/64	64/64	64/64	256/256
Kūno kultūra	96/96	64/64	96/96	96/96	352/352
Valandos, skiriamos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti	64/64		96/96		160/

Iš viso pradinio ugdymo programai 1504/1504 1600/1600 3104/3104
įgyvendinti

Neformaliojo švietimo valandos 64/64 64/64 64/64 64/64 256/256

31.2. dalykai ir jiems skiriamų valandų skaičius per savaitę pradinio ugdymo programai įgyvendinti:

Dalykai	Dalyko savaitinių pamokų skaičius					pradinio ugdymo programa (1–4 klasės)
	1 klasė	2 klasė	3 klasė	4 klasė		
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	1/1	1/1	1/1	1/1	4/4	
Kalbos:						
Lietuvių kalba (gimtoji)	8/8	7/7	7/7	7/7	29/29	
Užsienio kalba (anglų)	-	2/2	2/2	2/2	6/6	
Matematika	4/4	5/5	5/5	4/4	18/18	
Pasaulio pažinimas	2/2	2/2	2/2	2/2	8/8	
Dailė ir technologijos	2/2	2/2	2/2	2/2	8/8	
Muzika	2/2	2/2	2/2	2/2	8/8	
Kūno kultūra	3/3	2/2	3/3	3/3	11/11	
Pamokų skaičius mokiniui	22/22	23/23	24/24	23/23	92/92	
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui	22/22	23/23	24/24	23/23	92/92	
Maksimalus pamokų skaičius mokiniui	22/22	24/24	24/24	24/24	94/94	
Neformalusis švietimas	2/2	2/2	2/2	2/2	8/8	
Valandos, skiriamos mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti	5/5				5/5	
Iš viso:					97/97	

31.3. įgyvendinant pradinio ugdymo programą ir neformaliojo ugdymo programas, ugdymo procesas gali būti organizuojamas pamoka ir kitais būdais:

31.3.1. ugdymo procesą organizuojant pamoka ugdymo(si) laikas: 1 - oje klasėje – 35 min., 2–4 - oje klasėje – 45 min.;

31.3.2. ugdymo procesą organizuojant ne pamoka, o kitaip (pvz.: projekto, didaktinio žaidimo, kūrybinio darbo ar kt.):

31.3.2.1. ugdymo procesas gali būti skirstomas į skirtingos trukmės periodus, kai vieno periodo trukmė – ne ilgesnė nei 1 val. 30 min.;

31.3.2.2. ugdymoji veikla (formaliojo ir neformaliojo švietimo) per dieną turėtų būti ne ilgesnė nei 6 ugdymo valandos per dieną. Į šį laiką neįskaičiuojamas pailgintos dienos grupės veiklai organizuoti skirtas laikas;

31.3.2.3. numatomos pertraukos, skirtos mokinių poilsiui. Viena pertrauka turėtų būti organizuojama ne trumpesnė nei 30 min. arba dvi – ne trumpesnės nei 20 min. Kitų pertraukų trukmę nustato pati mokykla. Visų pertraukų bendras laikas turėtų sudaryti ne mažiau kaip 1 valandą per dieną.

32. 2011–2012 ir 2012-2013 mokslo metais pagrindinio ugdymo programai (ugdymo dalykams) ir neformaliojo ugdymo programoms skiriama valandų:

32.1. pagrindinio ugdymo programos dalykų apimtis valandomis:

Dalykų sritys, dalykai	Savaitinių pamokų skaičius								
	5 klasė	6 klasė	7 klasė	8 klasė	Pagrindinio ugdymo programos pirmojoje dalyje (5-8 klasėse)	9 klasė	10 klasė	Pagrindinio ugdymo programos antrojoje dalyje (9-10 klasėse)	Pagrindinio ugdymo programoje (5-10 klasėse)
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	32/32	35/35	35/35	35/35	137/137	35/35	35/35	70/70	207/207
Kalbos:									
Lietuvių kalba (gimtoji)	160/160	175/175	175/175	175/175	685/685	140/140	175/175	315/315	1000/1000
Užsienio kalba (anglų)	96/96	105/105	105/105	105/105	411/411	105/105	105/105	210/210	421/421
Užsienio kalba (rusų)		70/70	70/70	70/70	210/210	70/70	70/70	140/140	350/350

technologinis
ugdymas:

Dailė	1/1	1/1	1/1	1/1	4/4	1/1	1/1	2/2	6/6
Muzika	1/1	1/1	1/1	1/1	4/4	1/1	1/1	2/2	6/5
Technologijos	2/2	2/2	2/2	1/1	7/7	1,5/1,5	1/1	2,5/2,5	9,5/9,5
Kūno kultūra	3/3	2/2	2/2	2/2	9,5/9,5	2/2	2/2	4/4	13,5/13,5
Žmogaus sauga	0,5/0,5	0,5/0,5	0,5/0,5	0,5/0,5	2/	0,5***/ 0,5***		0,5/0,5	2,5/2,5

Pasirenkamieji
dalykai, dalykų
moduliai:

Lietuvių kalbos modulis							1/1		
Matematikos modulis	0,5/0,5						1/1		
Informacinių technologijų modulis				0,5/0,5					
Integruotoms informacinių technologijų ir matematikos pamokoms, kai dirba du mokytojai (iš valandų, skirtų mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti)			0,5/0,5						
Valandos, skirtos mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti ugdymo plano 17.5-17.9 nurodytiems atvejams	0,5/0,5	1/1	0,5/0,5	0,5/0,5	2,5/2,5	5/5	6/6	11/11	13,5/13,5
Pamokų skaičius mokiniui	26/26	28,5/28,5	29,5/29, 5	30/30	112,5/ 112,5	31,5/31,5	32/32	63-64/63-64	176,5/176,5
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui	26/26	28/28	29/29	30/30	113/ 113	31/31	31/31	62/62	175/175
Maksimalus pamokų skaičius mokiniui	27/27	29/29	30/30	31/31	117/ 117	32/32	32/32	64/64	181/181
Viso valandų, skirtų mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti	3/3	3/3	3/3	3/3	12/12	7/7	7/7	14/14	26/26
Neformalusis švietimas	2/2	2/2	2/2	2/2	8/8	2,5/2,5	2,5/2,5	5/5	13/13

* pamokos skiriamos dalyko mokymui diferencijuoti iš valandų, skirtų mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti;

** valandos skirtos dalyko privalomajai daliai ir pasirenkamiesiems moduliams įgyvendinti;

*** dalyko mokymas vykdomas kultūrinės, meninės, pažintinės, kūrybinės, sportinės, praktinės, socialinės, prevencinės ir kitos veiklos metu.

32.3. pamokos trukmė 5-10 klasėje- 45 minutės.

33. Mokiniai, besimokantys muzikos, dailės, kitose menų ir sporto mokyklose ar kitose neformaliojo vaikų švietimo įstaigose neatleidžiami nuo atitinkamo privalomo dalyko savaitinių pamokų (ar jų dalies) lankymo.

II. PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSKIRŲ DALYKŲ UGDYMO ORGANIZAVIMAS

34. Priešmokyklinio ugdymo organizavimas:

34.1 priešmokyklinis ugdymas organizuojamas vadovaujantis Priešmokyklinio ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. ISAK-1180 (Žin., 2005, Nr. 84-3118) ir Mokyklos priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašu;

34.2. priešmokyklinio ugdymo grupės ugdomosios veiklos trukmė 20 valandų per savaitę.

35. Pradinio ugdymo programos įgyvendinimas:

35.1. 2011–2013 mokslo metais 1-4 klasėse pradinio ugdymo programa įgyvendinama pagal Bendrąją programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 (Žin., 2008, Nr. 99-3848);

35.2. dorinio ugdymo organizavimas:

35.2.1. tėvai (globėjai, rūpintojai) parenka mokiniui vieną iš dorinio ugdymo dalykų-etiką arba tradicinės religinės bendrijos ar bendruomenės tikyba;

35.2.2. nesusidarius 7 mokinių grupei, mokiniui (-iams) gali būti skiriamas savarankiškas etikos arba tikybos mokymasis pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-1759 (Žin., 2003, Nr. 33-1397; 2004, Nr. 52-1760; 2007, Nr. 95-3860), arba sudaroma laikinoji (mobilioji) grupė iš gretutinių ar paralelių klasių mokinių;

35.2.3. jei Mokykla negali užtikrinti pageidaujamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos mokymo, gali būti įskaitomas mokymas tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos sekmadieninėje mokykloje ar tikybos mokymo grupėje, jei ji įgyvendina programą, kuriai yra pritarusi tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos vadovybė ir ji yra patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro. Šiuo atveju Mokykla pati numato mokymosi pasiekimų įskaitymo tvarką;

35.2.4. siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikyba Mokykla rekomenduoja rinktis dvejiems metams (1–2, 3–4 klasėms). Mokinys (tėvai, globėjai ar rūpintojai) gali keisti dorinio ugdymo dalyką ir kiekvienais mokslo metais, pačiam arba jo tėvams (globėjams) parašius prašymą.

35.3. Užsienio kalbos mokymo organizavimas:

35.3.1. užsienio (anglų) kalbos mokoma antraisiais–ketvirtaisiais pradinio ugdymo programos metais;

35.3.2. užsienio kalbai mokytis visose 2–4 klasėse skiriama po 2 pamokas per savaitę;

35.4. kūno kultūros ugdymo organizavimas:

35.4.1. 2 klasėje mokiniams skiriamos 2 kūno kultūros pamokos per savaitę, todėl jiems sudaromos sąlygos ne mažiau kaip vieną pamoką per savaitę lankyti aktyvaus judėjimo pratimus savo Mokykloje arba kurioje nors neformaliojo švietimo įstaigoje;

35.4.2. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams organizuojamos taip:

35.4.2.1. mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas;

35.4.2.2. tėvų (globėjų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje;

35.4.2.3. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgiant į jų ligų pobūdį. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą;

35.5. meninio ir technologinio mokymo organizavimas:

35.5.1. meniniam ir technologiniam ugdymui skiriama po 2 valandos per savaitę;

35.5.2. technologiniam ugdymui skiriama ne mažiau kaip 1/3 dalykui „Dailė ir technologijos“ skiriamo laiko, nurodyto Mokyklos ugdymo plano 31 punkte.

III. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSKIRŲ DALYKŲ UGDYMO ORGANIZAVIMAS

36. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi Pagrindinio ugdymo programos aprašu, tvirtinamu švietimo ir mokslo ministro, Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 (Žin., 2008, Nr. 99-3848) (toliau – pagrindinio ugdymo bendrosios programos).

37. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą ir formuodama mokyklos ugdymo turinį, užtikrina pagrindinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti minimalų skiriamų pamokų skaičių per savaitę, nustatytą Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte.

38. Mokykla nustato ir skiria adaptacinį dviejų savaičių laikotarpį naujai atvykusiems mokiniams. Adaptaciniu laikotarpiu mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami.

39. Pradedančiam mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą mokiniui (klasei) Mokykla skiria vieno mėnesio adaptacinį laikotarpį:

39.1. adaptaciniu laikotarpiu mokinių pasiekimai kontroliniais darbais netikrinami. Mokytojas taiko individualius mokinių pažinimo metodus siekdamas išsiaiškinti mokinių ugdymo(si) pasiekimus;

39.2. adaptaciniu laikotarpiu mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami tik teigiamais pažymiais.

40. Socialinė veikla yra privaloma pagrindinio ugdymo proceso dalis. Jai skiriama 5-6 klasėse 5 valandų, 7-8 klasėse 10 valandų, 9-10 klasėse 15 valandų trukmės veikla per mokslo metus, kuri vykdoma ugdymo proceso, skirto kultūrinei, meninei, pažintinei, kūrybinei, sportinei, praktinei, socialinei veiklai, klasės valandėlių ir kitu metu. Socialinė veikla siejama su pilietiškumo ugdymu, mokyklos bendruomenės tradicijomis, savanorystės veikla, vykdomais projektais, kultūrinėmis bei socializacijos programomis. Socialinė veikla vykdoma pagal Mokyklos socialinės veiklos atlikimo tvarką.

41. Pagrindinio ugdymo programos antroje dalyje sudaromos sąlygos mokiniui geriau pažinti savo gebėjimus, kad jis gebėtų apsispręsti ir tinkamai pasirinkti, ko mokysis toliau. Mokiniam sudaromos sąlygos pasirinkti dalykų modulius pagal polinkius ir gebėjimus, vadovaujantis Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715 (Žin., 2008, Nr. 35-1260).

42. Mokykla mokiniams 5-10 klasėse siūlo šiuos dalykų modulius:

Dalykas	Klasė	Modulio pavadinimas
Matematikos modulis	5	Matematikos uždavinių sprendimo praktikumas
Lietuvių kalbos modulis	10	Kalbos praktika
Matematikos modulis	10	Matematikos uždavinių sprendimo praktikumas
Informacinių technologijų modulis	8	Programavimo pradmenys
Informacinių technologijų modulis	9-10	Tinklapių kūrimo pradmenys
Informacinių technologijų modulis	9-10	Kompiuterinės leidybos pradmenys

43. Dorinis ugdymas:

43.1. dorinio ugdymo dalyką (tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos ar etikos dalyką) tėvai (globėjai, rūpintojai) mokiniui iki 14 metų parenka, o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renka vieną dorinio ugdymo dalyką - tikyba (tradicinės religinės bendrijos ar bendruomenės) arba etiką;

43.2. nesusidarius 7 mokinių grupei, mokiniui(-iams) gali būti skiriamas savarankiškas etikos arba tikybos mokymasis pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-1759 (Žin., 2003, Nr. 33-1397; 2004, Nr. 52-1760; 2007, Nr. 95-3860), arba sudaroma mobilioji grupė iš gretutinių ar paralelių klasių mokinių;

43.3. siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikyba Mokykla rekomenduoja rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8, 9–10 klasėms). Mokinys(tėvai, globėjai ar rūpintojai) gali keisti dorinio ugdymo dalyką ir kiekvienais mokslo metais, pačiam arba jo tėvams (globėjams) parašius prašymą;

43.4. jei Mokykla negali užtikrinti pageidaujamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos mokymo, gali būti įskaitomas mokymas tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos sekmadieninėje mokykloje ar tikybos mokymo grupėje, jei ji įgyvendina programą, kuriai yra pritarusi tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos vadovybė ir ji yra patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro. Šiuo atveju mokykla pati numato mokymosi pasiekimų įskaitymo tvarką.

44. Lietuvių kalbos ugdymo organizavimas:

44.1. Mokykla, formuodama ugdymo turinį mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, sudaromos sąlygos išlyginti mokymosi spragas (skiriamos konsultacijos arba siūloma mokymasi laikinojoje (mobiliojoje) grupėje);

44.2. jei mokinys yra atvykęs iš kitos valstybės, mokyti lietuvių kalbos sudaromas jam individualus ugdymo planas:

44.2.1. skiriama papildomų pamokų, konsultacijų, išnaudojant neformaliojo švietimo, savarankiško mokymo galimybes;

44.2.2. mokyklos nustatytu laikotarpiu pasiekimai vertinami pagal individualius mokymosi pasiekimus.

44.3. mokiniams, kurie mokėsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje tautinės mažumos kalba ir nori tęsti mokymasi Mokykloje lietuvių mokomąja kalba pagal pagrindinio ugdymo programą, sudaromos sąlygos pasiekti bendrojoje programoje numatytus pasiekimus:

44.3.1. vienerius mokslo metus jiems skiriama 1 papildoma lietuvių kalbos pamoka per savaitę;

44.3.2. jei klasėje ar keliose klasėse yra 5 ar daugiau tokių mokinių, jų grupei mokytis skiriamos 2 ar daugiau papildomų pamokų, atsižvelgus į mokyklos turimas mokymo lėšas.

45. Užsienio kalbos ugdymo organizavimas:

45.1. antrosios užsienio kalbos (rusų) mokymas pradedamas nuo 6 klasės kalbų;

45.2. Mokykla pradinio ir pagrindinio ugdymo programų metu negali mokiniui keisti pradėtų mokytis užsienio kalbų, išskyrus tik tuo atveju, jei mokinys yra atvykęs iš užsienio mokyklos ar kitos mokyklos, ir Mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės tęsti jo pradėtos kalbos mokymosi ir yra gavusi tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimą raštu. Mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus:

45.2.1. vienerius mokslo metus jam skiriama 1 papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

45.2.2. jei toje pačioje klasėje ar keliose klasėse yra 5 ar daugiau tokių mokinių, jų grupei mokytis skiriamos 2 papildomos pamokos, jei daugiau negu vienas mokinys, atsižvelgiama į Mokyklos turimas mokymo lėšas;

45.2.3. jei mokinys yra atvykęs iš užsienio valstybės ir Mokykla nustato, kad jo užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu Mokykla užskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja mokinio pasiekimų vertinimą į 10 balų vertinimo sistemą. Mokiniui sudaromos galimybės tuo metu lankyti lietuvių kalbos ar kitas pamokas kitose klasėse.

45.3. Mokiniui, atvykusiam iš kitos mokyklos, pageidaujant tęsti pradėtos užsienio kalbos mokymąsi sudaromos sąlygos kalbos mokytis savarankiškai, vadovaujantis savarankiško mokymosi tvarkos aprašu;

45.4. jeigu mokinys (tėvams (globėjams, rūpintojams) pritarus) pageidauja tęsti mokytis pradėtą kalbą, o Mokykla neturi reikiamos kalbos mokytojo, jis gali norimos kalbos mokytis savarankiškai arba kalbų mokykloje ir siekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nurodytų reikalavimų (pagal Europos kalbų mokymo, mokymosi ir vertinimo skalę). Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Juos turi pateikti ugdymo etapo pabaigoje, o Mokykla numato mokinio pasiekimų užskaitymą ir vertinimą.

46. Informacinių technologijų mokymo organizavimas:

46.1. informacinių technologijų programa pradedama įgyvendinti 5 klasėje;

46.2. 7 klasėje vykdomas informacinių technologijų integruotas mokymas skiriant 35 dalyko pamokas. Informacinių technologijų integruotas mokymas vykdomas 17 pamokų skiriant informacinių technologijų kursui, o kitas 17 pamokų informacinių technologijų mokytis integruotai, integravus informacines technologijas į matematikos dalyko pamokas;

46.3. įgyvendinant mokymo modelį, kai organizuojama dalyko pamoka, bet ją planuoja ar pamokoje dirba du mokytojai-matematikos dalyko ir informacinių technologijų, informacinių technologijų mokytojo darbui apmokėti panaudojamos pamokos mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti;

46.4. 10 klasėje informacinių technologijų mokoma pagal Informacinių technologijų bendrąją programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. ISAK-1015 (Žin., 2003, Nr. 77-3525);

46.5. 9–10 klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirenkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Mokykla siūlo rinktis du modulius. Modulį renkasi mokinys.

47. Socialinio ugdymo organizavimas:

47.1. pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį mokomasi pilietiškumo pagrindų. Šiai programai skiriamos 70 pamokų, jos organizuojamos 9 ir 10 klasėse po vieną pamoką per savaitę;

47.2. ekonomikos programa vykdoma 10 klasėje skiriant 1 valandą per savaitę.

48. Gamtos mokslų ugdymo organizavimas. Organizuojant gamtos mokslų dalykų mokymą Mokykla:

48.1. rekomenduoja vadovautis nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais bei rekomendacijomis;

48.2. dalija klases į grupes siekiant gerinti mokinių eksperimentinius ir praktinius įgūdžius, tiriamiesiems darbams (laboratoriniams, eksperimentiniams) ir kt., jeigu pakanka mokymo lėšų.

49. Meninio ugdymo organizavimas. Meninio ugdymo srities dalykus sudaro privalomieji dailės, muzikos dalykai.

50. Technologinio ugdymo organizavimas. Mokinius, besimokančius pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, pradedama mokytis technologijų dalyko pagal privalomą 17 valandų integruoto technologijų kurso programą, po kurios mokiniai renkasi vieną iš penkių siūlomų technologinių programų.

Mokiniai gali keisti pasirinktas technologijų programas pagal Mokyklos dalykų modulių programų keitimo tvarką.

51. Kūno kultūros ugdymo organizavimas:

51.1. kūno kultūrai skiriant 2 valandas per savaitę, Mokykloje sudaromos sąlygos visiems mokiniams pasirinkti jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas per neformaliojo ugdymo veiklą mokykloje ar kitoje neformaliojo vaikų švietimo įstaigoje. Mokykla veda mokinių, lankančių šias pratybas, apskaitą;

51.2. nuo 6 klasės kūno kultūrai mokytis sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės, sudarytos iš paralelių ar gretimų klasių mokinių. Esant pakankamai mokymo lėšų, klasė gali būti dalijama į grupes;

51.3. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaromos fizinio aktyvumo pasirinkimo galimybės. Mokiniai gali rinktis vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

51.3.1. mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą:

51.3.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje;

51.3.3. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą;

51.3.4. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas taiko alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas;

51.3.5. Mokykla mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, konsultacijas, socialinę veiklą.

51.4. kūno kultūros mokymas neintensyvinamas pagrindinio ugdymo programoje.

52. Žmogaus saugos mokymo organizavimas:

52.1. Žmogaus saugos ugdymas pagrindinio ugdymo programoje organizuojamas vadovaujantis: Saugaus eismo programa bendrojo lavinimo mokyklos I–VIII klasėms, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. ISAK-1030 (Žin., 2006, Nr. 61-2235), Civilinės saugos mokymo programa bendrojo ugdymo mokykloms, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-2117 (Žin., 2006, Nr. 5-169), ir Priešgaisrinės saugos mokymo programa bendrojo lavinimo mokykloms, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2003 m. birželio 10 d. įsakymu Nr. ISAK-820/IV-208 (Žin., 2003, Nr. 60-2743).

52.2. Žmogaus saugos mokymas 9 klasėje vykdomas Mokyklos kultūrinės, meninės, pažintinės, kūrybinės, sportinės, praktinės, socialinės, prevencinės ir kitos veiklos metu.

53. Mokiniai pasirinktas dalykų modulių programas gali keisti pagal Mokyklos dalykų modulių programų keitimo tvarką.

IV. MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

54. Siekiant padėti mokiniui sėkmingai mokytis, ugdymas individualizuojamas sudarant mokinio individualų ugdymo planą, kuriuo siekiama padėti mokiniui planuoti, kaip pagal savo išgales pasiekti aukštesnių ugdymo(si) pasiekimų, ugdyti asmeninę atsakomybę dėl sąmoningo mokymosi, gebėjimo įgyvendinti išsikeltus tikslus.

55. Individualus ugdymo planas – pritaikytas bendrojo ugdymo programas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pasirinkti mokytis per tam tikrą laikotarpį (pvz.: dvejus ar vienus metus, pusmetį ir kt.) dalykai, dalykų moduliai, vertinimo laikotarpiai suderinti su Mokyklos galimybėmis.

56. Individualus ugdymo planas turi būti sudaromas mokiniui, besimokančiam savarankiškai ar mokomam namie ir pan.

57. Mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą, gali būti sudaromas individualus ugdymo planas, atkreipiant dėmesį į besimokančiuosius, kurie patiria mokymosi sunkumų, itin sėkmingai mokosi, siekia pagerinti vieno ar kelių dalykų pasiekimus ir pan. Mokykloje susitariama dėl individualaus ugdymo plano sudarymo besimokančiajam pagal pagrindinio ugdymo programą:

57.1. individualaus ugdymo plano turinį lemia numatomi artimiausi ir tolesni mokinio ugdymo(si) tikslai ir būdai jų siekti. (Pvz., jame numatoma tiksli mokinio veikla gali būti siejama su mokymosi

poreikiais, norimo dalyko pasiekimų gerinimu, mokinio prisiimti išpareigojimai orientuojami į mokymosi pasiekimų gerinimą);

57.2. individualus ugdymo planas sudaromas rašytine forma Mokyklos nustatytam laikotarpiui. Mokinio individualaus ugdymo plano formą mokiniui siūlo Mokykla.

58. Mokinio individualus ugdymo planas sudaromas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir Mokyklos vadovams, švietimo pagalbos specialistams.

V. MOKYKLOS MOKYMOSI APLINKA

59. Mokyklos mokymosi aplinka – tai Mokyklos aplinka, kurioje įgyvendinamas Mokyklos ugdymo turinys (toliau – mokymosi aplinka). Mokymosi aplinka yra Mokyklos kultūros dalis ir kuriama atsižvelgus į Mokyklos tikslus ir vertybes. Ji orientuota į bendrųjų ugdymo tikslų įgyvendinimą, mokinių mokymosi poreikių įvairovės tenkinimą, individualių mokymosi tikslų nusistatymą, įsivertinimą, refleksiją. Mokyklos ugdymo plano įgyvendinimas siejamas su Mokyklos mokymosi aplinka.

60. Mokymosi aplinką sudaro fizinių, psichologinių, socialinių ir kultūrinių veiksnių visuma:

61.1. fizinei aplinkai priskiriami Mokyklos pastatai, patalpos, teritorija, mokymo ir mokymosi priemonės. Visa fizinė aplinka turi tarnauti mokinių aktyviam ugdymui(si), mokymuisi individualiai ir įvairaus dydžio grupėmis, praktinei ir teorinei veiklai. Mokytojams sudaromos galimybės (kiek leidžia ištekliai) dirbti inovatyviai, naudojant šiuolaikines mokymo technologijas: spartesnę internetą, intranetą, interaktyviasias lentas, kompiuterius, modernią kabinetų ir klasių įrangą, biblioteką ir kt. Mokyklos įgyjamos ir kuriamos mokymo ir mokymosi priemonės turi padėti mokiniams įgyti šiuolaikinėje besikeičiančioje visuomenėje būtinų kompetencijų, gebėjimų, nuostatų;

61.2. Mokyklos psichologinę ir socialinę aplinką lemia Mokyklos bendruomenės nuostatos mokytis ir bendradarbiauti, mokinių tarpusavio, mokinių ir mokytojų emociniai santykiai, jų darbo krūviai, Mokyklos vadovo, mokytojų, kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) bendravimas, aiški ir laiku gaunama informacija įvairiais mokyklos bendruomenės veiklos klausimais, atviri mokyklos ryšiai su vietos bendruomene;

61.3. kultūrinė aplinka apima Mokyklos puoselėjamas ir kuriamas tradicijas, Mokyklos bendruomenės renginius, aplinkotyros, aplinkotvarkos, kraštotyros veiklą ugdant meilę ir pagarbą savo gyvenamajai, gimtajai vietai.

62. Mokyklos vadovas ir visa bendruomenė atsako už atviros, ramios, kūrybingos mokinių ir mokytojų mokymuisi palankios kultūros kūrimą ir palaikymą Mokykloje.

VI. UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

63. Ugdymo diferencijavimas – tai yra ugdymo tikslų, uždavinių, mokymo ir mokymosi turinio, metodų, mokymo(si) priemonių, mokymosi aplinkos, vertinimo pritaikymas mokinių skirtybėms. Jo tikslas – sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui sėkmingiau mokytis.

64. Mokiniai skiriasi turima patirtimi, motyvacija, interesais, siekiais, gebėjimais, mokymosi stiliumi, pasiekimų lygiu ir kt., tai lemia skirtingus mokymosi poreikius. Diferencijuotu ugdymu atsižvelgiama į šiuos poreikius pritaikant mokiniui mokymosi uždavinius ir užduotis, ugdymo turinį, metodus, mokymo(si) priemones, tempą ir skiriamą laiką. Diferencijuotas ugdymas taip pat kompensuoja brendimo, mokymosi tempo netolygumus, atsirandančius mokinių amžiumi grįstoje vertikalios skirstymo klasėmis sistemoje.

65. Diferencijavimas taikomas:

65.1. mokiniui individualiai;

65.2. mokinių grupei:

65.2.1. tam tikriems tikslams pasiekti (pvz.: pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, skirtingoms mokymosi strategijoms įgyvendinti);

65.2.2. tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji mokinių darbai, darbo grupės), kurią galima sudaryti iš mišrių arba panašių polinkių, interesų mokinių.

65.3. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei, nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, yra laikinas – tik tam tikro dalyko pamokoms arba tik tam tikroms užduotims atlikti. Dėl pergrupavimo tikslų ir principų tariamasi su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

66. Ugdymo turinys mokiniams diferencijuojamas rengiant dalykų ilgalaikius, trumpalaikius planus, individualias programas specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams.

67. Mokykla, siekdama geriau pritaikyti ugdymo turinį skirtingų poreikių mokiniams ir padėti jiems pasiekti kuo geresnių rezultatų, 5-9 klasėse per vieną lietuvių kalbos ir matematikos pamoką mokiniai dalijami į 2 laikinasias (mobilies) grupes. Šioms grupėms sudaryti panaudojamos valandos, skiriamos mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti. Per šias pamokas mokiniams taikomi motyvuojantys, poreikius atitinkantys mokymo (-si) metodai ir užduotys, padedama išlyginti mokymosi spragas ir siekti patenkinamo, pagrindinio ar aukštesniojo pasiekimų lygio.

68. Ugdymo procese per atskirų dalykų pamokas ir kitą ugdomąją veiklą naudojami metodais, kurie:

68.1. motyvuoja mokinius mokytis, skatina suvokti mokymosi tikslus;

68.2. orientuoja į procesą, kuris ugdo bendrąsias kompetencijas;

68.3. yra aktualūs ir priimtini mokiniui ir įtraukia į mokymosi procesą;

68.4. skatina konstruktyvų, kritinį ir kūrybinį mąstymą, atsakomybę už savo mokymąsi bei rezultatus;

68.5. padeda suvokti mokymosi kokybę ir moko rasti būdus jai tobulinti;

68.6. plėtoja įgytas mokinio mokymosi strategijas, įgūdžius ir jų panaudojimą naujose situacijose;

68.7. formuoja mokinio pilietinę ir tautinę tapatybę, ugdo bendrakultūrinę kompetenciją, toleranciją ir parengia įsilieti į Lietuvos visuomenės gyvenimą;

68.8. ugdo gebėjimus dirbti įvairiose mokinių grupėse.

69. Mokykla analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytų pasiekimų, ir priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo. Priimant sprendimus atsižvelgiama į mokinio mokymosi motyvaciją ir ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

VII. DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

70. Mokykla gali intensyvinti atskirų dalykų pamokas per savaitę ar per ilgesnį laikotarpį. Dalyko mokymas gali būti intensyvinamas ir pavieniam mokiniui.

71. Sprendimus dėl dalykų intensyvinimo pagal pradinio ar pagal pagrindinio priima Mokyklos vadovas, derindamas Mokyklos ir mokinių mokymosi poreikius.

72. Dalyko mokymo intensyvinimo metu negali būti viršijamas maksimalus mokiniui privalomų pamokų skaičius per savaitę.

VIII. UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

73. Mokykla integruoja kai kurias kelių dalykų temas ar problemas, integruojamųjų programų ir dalykų ugdymo turinį.

74. Integruotoje pamokoje siekiama dalykų bendrosiose programose numatytų rezultatų.

75. Mokyklos mokomųjų dalykų metodinės grupės, siekdamos mažinti mokymosi krūvius ir priartinti mokymąsi prie gyvenimo aktualijų, priima sprendimus dėl dalykų, kurių ugdymo turinys yra susijęs ar priskiriamas tai pačiai ugdymo sričiai, integravimo. Integruotoje pamokoje siekiama integruojamųjų dalykų programose numatytų mokinių pasiekimų.

76. Integruojamųjų dalykų turinys numatomas rengiamuose trumpalaikiuose, ilgalaikiuose dalykų planuose.

77. Integruotų pamokų apskaitai užtikrinti integruojamųjų pamokų turinys dienyne įrašomas abiejų dalykų apskaitai skirtuose puslapiuose.

78. Mokykla analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas ugdymo turinio integravimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytų rezultatų, ir priima sprendimus dėl tolesnio turinio integravimo tikslingumo.

IX. MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

79. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas yra Mokyklos ugdymo turinio dalis ir turi derėti su keliamais ugdymo tikslais ir ugdymo proceso organizavimu. Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus ugdymo procese vadovaujamosi Bendrosiomis programomis, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo

samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 (Žin., 2004, Nr. 35-1150) ir Mokyklos patvirtintu mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu.

80. Mokytojas planuoja mokinių ugdymosi pasiekimus ir vertinimą, remdamasis Mokykloje priimtais susitarimais dėl ugdymo turinio planavimo ir pasiekimų vertinimo, atsižvelgdamas į klasės mokinių ugdymosi pasiekimus, poreikius ir galimybes. Planuodamas 1-os klasės mokinių pasiekimus ir vertinimą, mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo parengtomis rekomendacijomis – išvada apie vaiko pasiekimus (jei mokinys lankė priešmokyklinę grupę), o 5-os klasės mokytojai- su mokinių pasiekimų ir pažangos aprašais parengtais 4-oje klasėje.

81. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą taikomas formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis vertinimas:

81.1. formuojamasis vertinimas atliekamas nuolat ugdymo proceso metu, teikiant mokiniui informaciją (dažniausiai žodžiu, o esant reikalui ir raštu, t. y. parašant komentarą) apie jo mokymosi eigą, esamus pasiekimus ar nesėkmes;

81.2. diagnostinis vertinimas pagal iš anksto aptartus su mokiniais vertinimo kriterijus paprastai atliekamas tam tikro ugdymo(si) etapo (temos, kurso) pradžioje ir pabaigoje, siekiant diagnozuoti esamą padėtį: nustatyti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes:

81.2.1. atsižvelgiant į tai, kas norima įvertinti (vertinimo tikslą), gali būti taikomi įvairūs diagnostinio vertinimo metodai: praktinės, kūrybinės užduotys, kontroliniai, projektiniai darbai, testai. Per dieną neturi būti atliekamas daugiau nei vienas diagnostinis darbas..

81.3. apibendrinamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio ir pradinio arba pagrindiniom ugdymo programos pabaigoje. Pusmečio (ar kito ugdymo laikotarpio) mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per mokykloje nustatytą ugdymo laikotarpį padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius ir įrašomi elektroniniame dienyne:

81.3.1. mokytojas renkasi vertinimo informacijos kaupimo būdus ir formas.

82. Mokykla siekia, kad ugdymo procese vyraujantis, mokyti padedantis vertinimas būtų formuojamasis vertinimas, kuris rodo, ką konkrečiai mokiniai geba, yra pasiekę ir ko dar turi pasiekti ar tobulinti, mokiniai mokomi vertinti kitus ir patys įsivertinti.

83. Mokinių pasiekimų patikrinimas diagnostikos tikslais vykdomas reguliariai, kaip to reikalauja dalyko mokymosi logika ir Mokyklos susitarimai: mokiniai atlieka kontrolinius darbus ar kitas apibendrinamąsias užduotis, kurios rodo tam tikro laikotarpio pasiekimus, yra įvertinamos sutartine forma (pradinio ugdymo programoje aprašais, pagrindinio ugdymo programoje pažymiais ar kaupiamaisiais balais ir kt.). Atliekant diagnostinį vertinimą atsižvelgiama į formuojamojo vertinimo metu surinktą informaciją. Diagnostinio vertinimo informaciją būtina panaudoti analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

84. Apie mokinių mokymosi pasiekimus mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami pagal Mokyklos tėvų informavimo apie vaikų ugdymosi sėkmingumą tvarką.

85. Mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) prašymai dėl pasiekimų įvertinimo objektyvumo nagrinėjami pagal Mokyklos nustatytą mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) prašymų dėl pasiekimų įvertinimo objektyvumo tvarką.

86. Mokinių pasiekimų vertinimas pradinio ugdymo programoje:

86.1. pradinių klasių mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami, informacija apie mokymosi rezultatus (kontrolinių, testų ir kitų užduočių atlikimo) mokiniams ir tėvams (globėjams) teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi, taip pat nenaudojami pažymių pakaitai (raidės, ženklai, simboliai, ir pan.);

86.2. mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinės atitinkamose skiltyse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas mokinio pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniui nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“;

86.3. dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamose dienyne skiltyje, nurodoma padaryta arba nepadaryta pažanga: „p.p“ arba „n.p“;

86.4. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, ugdomų pagal pritaikytą programą ir nesiekiančių įgyti pradinio ugdymo išsilavinimo, bei specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių padaryta arba nepadaryta pažanga fiksuojama atitinkamoje Dienyne skiltyje, įrašant „ p.p.“ arba „n.p.“;

86.5. mokyklos/mokytojo pasirinktoje pasiekimų vertinimo (informacijos fiksavimo) formoje;

86.6. baigus pradinio ugdymo programą rengiamas pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas, jis perduodamas mokyklai, kurioje mokinys mokysis pagal pagrindinio ugdymo programą.

87. Mokinių pasiekimų vertinimas pagrindinio ugdymo programoje:

87.1. mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programas, pažangai ir pasiekimams vertinti taikoma 10 balų vertinimo sistema;

87.2. dorinio ugdymo, žmogaus saugos, ekonomikos ir pilietiškumo pagrindų dalykų mokymosi pažanga ir pasiekimai įvertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“;

87.3. dalykų mokymosi pasiekimai pusmečio pabaigoje įvertinami pažymiu ar įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir Mokyklos vadovo įsakymą, įrašas „neatestuota“, – jeigu mokinio pasiekimai nėra įvertinti;

87.4. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“;

87.5. mokinių, kurie mokosi dalykų modulių, pasiekimai įvertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

88. Mokinių, kurie mokosi dalykų modulių, pasiekimai įskaita. Jie įskaitomi į atitinkamo dalyko programos pasiekimų įvertinimą.

X. MOKINIŲ MOKYMOŠI KRŪVIO REGULIAVIMAS

89. Mokyklos direktoriaus pavaduotojas ugdymui organizuoja mokyklos veiklą, susijusią su mokinių mokymosi krūvių reguliavimu vadovaujantis Mokyklos Mokymosi krūvių reguliavimo priemonių planu:

89.1. organizuoja mokytojų bendradarbiavimą sprendžiant mokinių mokymosi motyvacijos ir mokymosi krūvio optimizavimo klausimus;

89.2. organizuoja ir vykdo mokinių mokymosi krūvio bei mokiniams skiriamų namų darbų stebėseną ir kontrolę;

89.3. užtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę. Nerekomenduojami kontroliniai darbai po atostogų ar šventinių dienų.

90. Mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, maksimalus privalomų pamokų skaičius skiriamas suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

91. Mokiniai, kurie yra baigę menų mokyklas, mokosi dailės, choreografijos, muzikos, menų mokyklose, mokosi sporto srities neformaliojo švietimo įstaigose neatleidžiami nuo menų ir kūno kultūros pamokų.

92. Per dieną negali būti daugiau kaip daugiau kaip 5 pamokos 1-4 klasėse, 7 pamokos 5-10 klasėse.

93. Mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį pamokų tvarkaraštyje tūrėtų būti tik vienas „langas“ (vienos pamokos trukmės laisvo laiko tarpas tarp pamokų). Mokiniams laisvą laiką siūloma išnaudoti neformaliajam ugdymui, savišvietai (bibliotekoje, kompiuterių klasėje).

XI. NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS

94. Mokykla kiekvienų mokslo metų pabaigoje įvertina ateinančiųjų mokslo metų mokinių neformaliojo švietimo poreikius, prireikus juos tikslina mokslo metų pradžioje ir atsižvelgdama į juos siūlo neformaliojo švietimo programas. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos atsižvelgiant į bendruosius iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro.

95. Neformaliojo vaikų švietimo veikla yra skirta meninę, sporto ar kitą veiklą pasirinkusių mokinių asmeninėms, socialinėms, edukacinėms, profesinėms kompetencijoms ugdyti. Šią veiklą mokiniai (ar jų tėvai, globėjai) renkasi laisvai, ji atliekama per:

95.1. neformaliojo švietimo programas, finansuojamas mokinio krepšelio lėšomis;

95.2. socialinę, projektinę veiklą.

96. neformaliojo švietimo grupės Mokykloje sudaromos iš tos pačios klasės, paralelių ar gretimų klasių mokinių.

97. Mokinių skaičius neformaliojo švietimo grupėje yra ne mažesnis kaip 7 mokiniai. Mokinių skaičių neformaliojo švietimo grupėje pagal turimų mokymo lėšų dydį nustato Mokyklos vadovas, suderinęs su Mokyklos taryba.

98. Atsižvelgiant į neformaliojo švietimo ypatumus, veikla vykdoma:

98.1. aplinkose, kurios padeda įgyvendinti neformaliojo švietimo tikslus;

98.2. pagal neformaliojo švietimo veiklai įgyvendinti skirtas valandas, atsižvelgus į veiklos pobūdį.

99. Neformaliojo švietimo veiklai įgyvendinti skirtos valandos nustatomos mokslo metams kiekvienai ugdymo programai.

100. Neformaliojo švietimo valandų neskiriama pasirenkamiesiems dalykams, pagilintiems dalykams ar jų moduliams mokytis.

XII. UGDYMO KARJERAI ORGANIZAVIMAS

101. Ugdymas karjerai Mokykloje organizuojamas ugdymo proceso dienomis, skirtomis kultūrinei, meninei, pažintinei veiklai, integruojamas į atskirų dalykų bendrąsias programas, neformalųjį švietimą ir kitą ugdomąją veiklą.

102. Informavimo karjerai tikslas – rinkti, teikti ir vertinti informaciją, reikalingą planuojant karjerą, renkantis mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą (informaciją apie švietimo ir mokslo institucijas, priėmimo taisykles, studijų ir mokymo programas, kvalifikacijas, profesijas, darbo rinką, profesinės karjeros galimybes ir kt.). Šioje veikloje naudojamos įvairios specializuotos interneto svetainės, spausdinti leidiniai, žinynai, organizuojami susitikimai su įvairių profesijų atstovais, išvykos į įmones, įstaigas, organizacijas ir pan.

103. Profesinio veiklinimo tikslas – organizuoti mokinių veiklą naudojant realaus ar virtualaus darbo kontekstą ir aplinką, plėtojant mokinių žinias ir įgūdžius apie įvairias darbo veiklos sritis, darbą, įsidarbinimą, darbdavius ir darbuotojus.

104. Vertinimo karjerai tikslas – padėti mokiniams pažinti individualias savybes (nuostatas, žinias, supratimą, gebėjimus) ir juos įvertinti atsižvelgus į karjeros (mokymosi, studijų ir profesinės veiklos) galimybes ir reikalavimus; šioje veikloje gali būti naudojami įvairūs klausimynai, užduotys, testai, skirti individualioms savybėms, interesams, jų sąsajoms su profesine karjera, karjeros planavimu, įgyvendinimu ir vertinimu padėti pažinti.

105. Konsultavimo karjerai tikslas – teikti pagalbą mokiniams planuojant karjerą, renkantis mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą, sprendžiant karjeros trikdžių problemas: pažinti ir įvertinti individualias savybes, profesijos ypatumus, karjeros galimybes, situaciją darbo rinkoje ir kt.

106. Ugdymo karjerai veikla Mokykloje organizuojama asmenų, atsakingų už profesinio orientavimo veiklos koordinavimą Mokykloje, ir vykdoma dalyvaujant klasių vadovams, įvairių dalykų mokytojams, socialiniams pedagogams, kitiems švietimo pagalbą teikiantiems specialistams, turintiems kompetencijų vykdyti mokinių ugdymą karjerai, siekiant veiksmingiau padėti mokiniams pasiręsti gyvenimui ir darbui, pasirinkti mokymosi (studijų) kryptį.

XIII. IŠVYKSTANČIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ, ATVYKSTANČIŲ UŽSIENIEČIŲ, TURINČIŲ TEISĘ NUOLAT AR LAIKINAI GYVENTI LIETUVOS RESPUBLIKOJE, LIETUVIŲ KILMĖS UŽSIENIEČIŲ IR IŠEIVIŲ VAIKŲ UGDYMO ORGANIZAVIMAS

108. Mokiniai, kurie išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, pateikę prašymą Mokyklos vadovui, lietuvių kalbos, istorijos ar visų atitinkamos klasės dalykų gali mokytis savarankiškai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

109. Užsieniečio, turinčio teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, lietuvių kilmės užsieniečio, išėivio užsienio mokykloje įgytus pasiekimus Mokykla pripažįsta remdamasi mokinio turimais dokumentais. Prireikus organizuoja įgytų pasiekimų patikrinimą ir teikia rekomendacijas dėl tolesnio mokymosi: sudaro mokiniui individualų ugdymo planą programų skirtumams likviduoti, numato, kaip ir kokią pagalbą gaus mokinys.

110. Lietuvių kilmės užsieniečiu laikomas užsienietis, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra ar buvo lietuviai ir pats asmuo pripažįsta save lietuviu. Išėiviais laikomi Lietuvos Respublikos

piliečiai, ne mažiau kaip 3 metus gyvenantys užsienyje, arba užsienio valstybių piliečiai, netekę Lietuvos Respublikos pilietybės.

111. Užsieniečio, turinčio teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, lietuvių kilmės užsieniečio, išeivio, nemokančio (ar nepakankamai mokančio) lietuvių kalbos, lietuvių kalbos mokymas organizuojamas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

XIV. MOKINIŲ, MOKOMŲ NAMUOSE IR SAVARANKIŠKO UGDYMO ORGANIZAVIMAS

112. Mokiniai, negalinčiam mokytis bendrojo ugdymo mokykloje, sudaromos sąlygos mokytis švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka savarankiškai ar mokytis namie. Mokymas namie gali būti vykdomas nuotoliniu būdu arba organizuojant pamokas namie.

113. Vaikai, kuriems kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriems reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikatą tausojantis dienos režimas, mokomi pagal Vaikų, kuriems tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriems reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikatą tausojantis dienos režimas, ugdymo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje arba namuose pagal vaiko poreikiams pritaikytą ugdymo programą organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1836 (Žin., 2007, Nr. 100-4088).

114. Sergantiems mokiniams mokymas namuose skiriamas ir organizuojamas pagal Moksleivių mokymo namuose organizavimo tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 259/153 (Žin., 2000, Nr. 25-654) ir Mokyklos mokinių mokymo namuose organizavimo tvarką):

114.1. Bendroji programa įgyvendinama ugdymą organizuojant pagal atskirus ugdymo dalykus ar integruojant ugdymo dalykų turinį;

114.2. mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais) ir atsižvelgusi į mokinio ligos pobūdį bei gydytojo rekomendacijas, rengia individualų mokinio ugdymo namie planą (pritaiko Bendrąją programą, numato pamokų ar ugdomųjų veiklų tvarkaraštį);

114.3. mokinys gydytojo leidimu dalį pamokų gali lankyti mokykloje. 5-10 klasių mokiniai gali dalį pamokų mokytis ir nuotoliniu būdu. Šios pamokos įrašomos į mokinio individualų ugdymo planą;

114.4. 1–3 klasių mokiniui, mokomam namie, skiriama 9 savaitinės pamokos, 4 klasėje – 11 pamokų, 5–6 klasėse skiriama 12 savaitinių pamokų, 7–8 klasėse – 13, 9–10 klasėse – 15.

115. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu 5-10 klasių mokiniai gali nesimokyti dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane įrašoma „atleista“ prie mokinio nesimokomų dalykų. Dalis pamokų, gydytojo leidimu lankomų papildomai, įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą.

116. Mokinių savarankiškas mokymasis organizuojamas pagal Savarankiško mokymosi tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 258 (Žin., 2003, Nr. 33-1397; 2007, Nr. 95-3860).

IV. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

117. Mokykla, rengdama Mokyklos ugdymo planą, atsižvelgia į specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymosi poreikius ir numato šių poreikių tenkinimo tvarką: priima sprendimus dėl specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių mokymosi krūvio (planuoja privalomas, specialiąsias pamokas), socialinės pedagoginės, specialiosios pedagoginės ir (ar) specialiosios pagalbos teikimo, mokymosi aplinkos pritaikymo, aprūpinimo ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis ir specialiosiomis mokymo priemonėmis.

118. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams ugdyti dalykų Bendrąją programą pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinių ugdymosi poreikius, Mokyklos vaiko gerovės komisijos, Mokykloje dirbančių švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas. Mokytoją gali konsultuoti Mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai.

119. Organizuodama mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą, mokykla atsižvelgia į:

119.1. pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmes, atsirandančias dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų arba (ir) nepalankių aplinkos veiksnių;

119.2. ugdymosi sunkumų pobūdį ir jų trukmę;
119.3. mokymosi formą (ugdosi bendrojo ugdymo mokykloje integruotai, namie);
119.4. ugdymo programą (Bendrają programą, pritaikytą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių);

119.5. turimas mokymo lėšas;

119.6. mokymosi(-si) aplinką.

120. Specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai Mokykloje ugdomi integruotai bendrojo lavinimo klasėse, atskirais atvejais mokiniai pagal gydytojų rekomendacijas gali būti mokomi namuose.

121. Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių mokymosi krūvį sudaro privalomos ir specialiosios pratybos.

122. Mokykla, ugdanti specialiųjų ugdymosi poreikių mokinius, sudarydama specialiųjų ugdymosi poreikių mokinio individualų ugdymo planą:

122.1. vadovaujasi Mokyklos ugdymo plane pradinio, pagrindinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, nurodytu Mokyklos ugdymo plano 31, 32 punktuose;

122.2. gali keisti dalykams skirtų pamokų skaičių (mažinti, didinti) ar vietoj neįtrauktų dalykų, įvardytų Mokyklos ugdymo plano 31, 32 punktuose, planuoti specialiosios pratybos ir (ar) didinti pamokų skaičių, skirtą meniniam, technologiniam ugdymui, kitų dalykų mokymui, socialinei veiklai, karjeros projektavimo gebėjimams ugdyti.

123. Mokiniui, besimokančiam pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą ir turinčiam nežymų intelekto sutrikimą, ugdymo planas sudaromas:

123.1. besimokančiam pagal pradinio ar pagrindinio ugdymo pritaikytą programą ugdymo planas sudaromas, vadovaujantis Mokyklos ugdymo plano 31-32 punktuose dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, koreguojamas iki 15 procentų pradinio ugdymo programos įgyvendinimo metu, 25 procentų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimo metu;

123.2. specialiosioms pratyboms 1–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, įvairiapusių raidos sutrikimų, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų.

123.3. galima trumpinti pamokų trukmę 5 minutėmis, o šį laiką skirti mokinio ugdomajai veiklai keisti, sveikatą tausojančioms pertraukoms organizuoti.

125. Mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę kompiuteriniams, specialiųjų mokymo priemonių naudojimo įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, dalykų spragoms šalinti.

126. Vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos siūlymu, tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu:

126.1. Pagrindinio ugdymo programos mokinys, turintis įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir/ar rašymo sutrikimų, intelekto (taip pat ir ribotą ar nepatikslintą intelekto sutrikimą), judesio ir padėties (išskyrus lengvus) sutrikimų, taip pat turintis mokymosi sunkumų dėl nepalankios aplinkos, – gali mokytis tik vienos užsienio kalbos;

126.2. turinčiam nežymų ar vidutinį intelekto sutrikimą pagrindinio ugdymo programos mokiniui, kurio ugdymas organizuojamas vadovaujantis Mokyklos ugdymo plano 32 punktu, vietoj gamtos mokslų srities dalykų mokykla gali siūlyti integruotas gamtos mokslų pamokas. Tada mokinys gali nesimokyti fizikos ir chemijos;

126.3. turinčiam nežymų ar vidutinį intelekto sutrikimą pagrindinio ugdymo programos mokiniui, kurio ugdymas organizuojamas vadovaujantis Mokyklos ugdymo plano 32 punktu, socialinio ugdymo srities dalykus mokykla gali įgyvendinti nuo 6–7 klasės;

126.4. vietoj atsisakytų dalykų pagrindinio ugdymo programos mokinys gali rinktis individualaus ugdymo plano dalykus, tenkinti specialiuosius ugdymosi poreikius, gauti pedagoginę ar specialiąją pedagoginę pagalbą, o tautinės mažumos kalba besimokantis mokytis lietuvių kalbos;

127. Privaloma išlaikyti mokiniui Ugdymo plane nurodytą minimalų pamokų skaičių pradinio ir pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti. Nežymų ir vidutinį intelekto sutrikimą turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, mokykla gali 1–2 pamokomis mažinti minimalų privalomų pamokų skaičių mokiniui, didindama neformaliojo ugdymo valandų skaičių;

128. Bendrosiose klasėse pagal adaptuotą, specialiesiems ugdymosi poreikiams pritaikytą pradinio ir Pagrindinio ugdymo bendrąją programą besimokantiems specialiųjų poreikių mokiniams, mokykla gali

rengti mokiniui jo poreikius atitinkantį individualų ugdymo planą. Mokinio individualiam ugdymo planui įgyvendinti mokykla gali formuoti Laikinasias (mobiliąsias grupes) iš tos pačios ir gretimų klasių.

129. Per mokslo metus Mokyklos vaiko gerovės komisijai ar pedagoginei psichologinei tarnybai įvertinus ir rekomendavus, gali keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių.

130. Visi Mokyklos ugdymo plano punktų keitimai specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams atliekami vadovaujantis Mokyklos mokinių specialiųjų ugdymo poreikių atpažinimo ir tenkinimo tvarkos aprašu.

131. Integruotai besimokantiems specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams visi ugdymo plano keitimai, susiję su dalykams skirtų pamokų skaičiaus mažinimu, didinimu, atleidimu nuo mokymosi dalykų, individualių ugdymo planų sudarymu, pamokos trukmės trumpinimu, įteisinami Mokyklos vadovo įsakymu.

II. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

132. Mokinio, kuriam rekomenduota mokytis pagal Bendrąją programą arba specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam mokiniui pritaikytą Bendrąją programą, atsižvelgiant į programos pritaikymo lygį, mokinio mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami vadovaujantis Mokyklos ugdymo plano 79-88 punktų nuostatomis.

133. Mokinio, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus.

III. SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS TEIKIMAS

134. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama vadovaujantis Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. ISAK-1228 (Žin., 2011, Nr. 92-4395) ir Mokyklos mokinių specialiųjų ugdymo poreikių atpažinimo ir tenkinimo tvarkos aprašu.

135. Specialioji pagalba teikiama mokiniui, turinčiam negalių/sutrikimų ir kuriam jos reikia. Pagalbą teikia pagalbos specialistas ar mokytojo padėjėjas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

IV. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

136. Sergančių specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių mokymo namuose ugdymo turinį formuoja Mokykla parinkdama ugdymo sritis, pritaikydama dalykų programas pagal šių mokinių gebėjimus, ugdymosi poreikius ir atsižvelgdama į Mokyklos vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos, gydytojų rekomendacijas ir sudarydama individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

137. Sergantiems specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, neturintiems intelekto sutrikimų, skiriamas Mokyklos ugdymo plano 114 punkte nurodytas valandų skaičius, iš jų 1–2 pamokas skiriama specialiosioms pamokoms ar specialiajai pedagoginei pagalbai teikti.

138. Nežymaus intelekto sutrikimo pradinio ugdymo programos specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams mokytis namuose skiriamos 6 valandos per savaitę. Šios valandos skiriamos kalbiniam, matematiniam, socialiniam ugdymui ir specialiosioms pamokoms specialiesiems mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti.

139. Nežymaus intelekto sutrikimo pagrindinio ugdymo programos specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams mokytis namuose skiriamos 8 valandos per savaitę kalbiniam, matematiniam, socialiniam ugdymui ir specialiosioms pamokoms, mokinio specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti ar specialiajai pagalbai teikti.

SUDERINTA

Pabiržės pagrindinės mokyklos tarybos

2011 m. birželio 23 d.

posėdžio protokolo nutarimu Nr. MT1-6